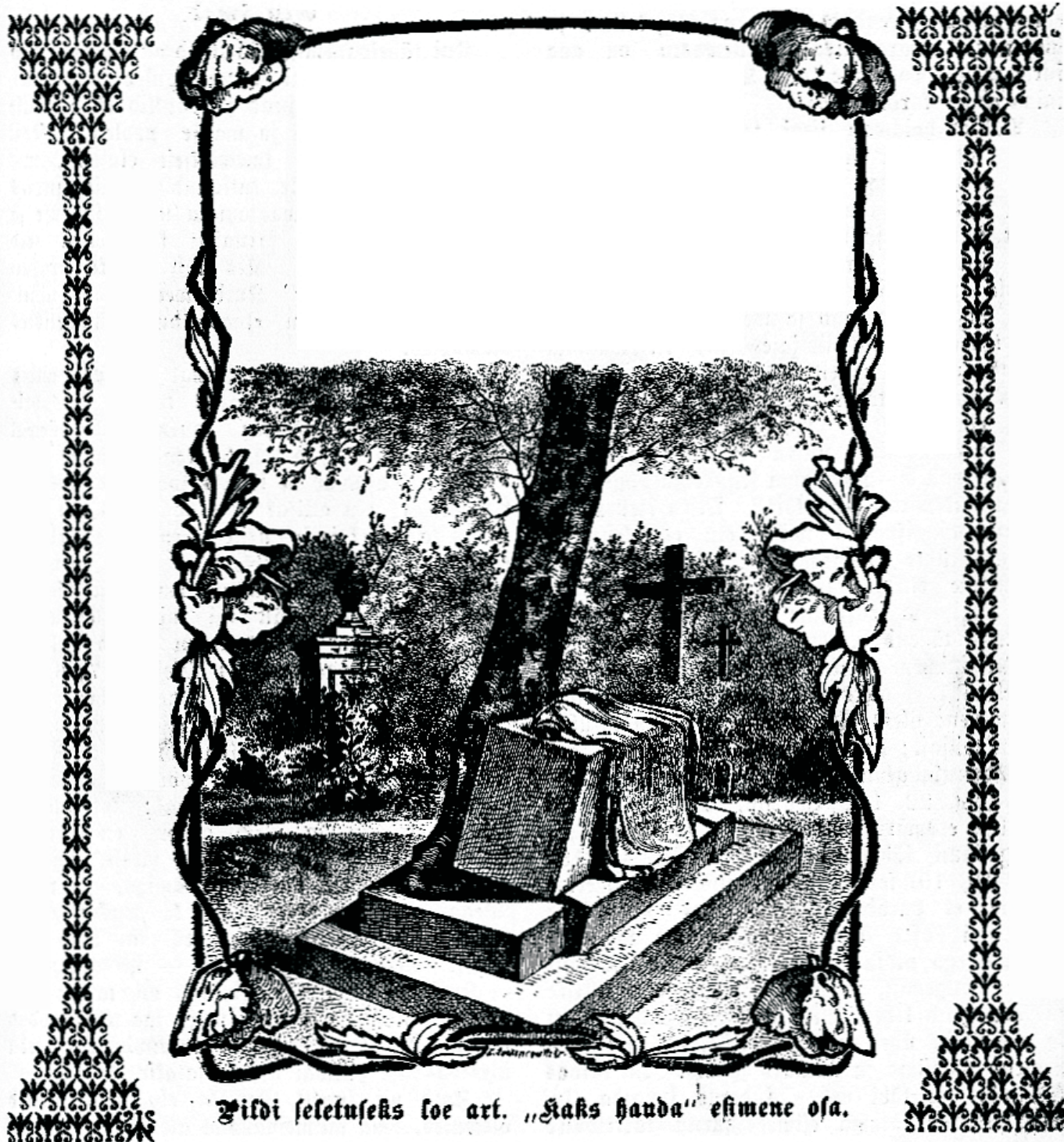

Tõe Sõnumid

7. aastakäik.

Tallinnas, 1923.

Nr. 4.

Õildi seletuseks loe art. „Kaks handa“ esimene osa.

Viimane waenlane

Biibli õpetus surmude seisukorra kohta.

Elualalhoidmise tung on esimene looduse-
seadus. Kui tungivalt igatseme meie esimese
abiandmise järele õnnetuma juhtumise korral.
Kui ruttu kutsume arsti kohale kui mõni raste
haigus meid tabanud ja kui walmisolles otsus-
tame meie — kui mõni ähwardaw haigus meie
ihu külges lõikuse mõddapääsemataks teeb —
ennast tundmusteta oletus arsti noa alla anda
ja oleme eunem walmis ükskõik misjuguist üksikut
liiget kaotama, kui see aga meie nõndagi lühikest
eluwimalust pitendaks. Elu on kõigekallim ja
hindamata warandus. Sellewastu on aga
surm meie „waenlane.“ 1 Kor. 15, 26. Kõik
inimesesugu kardab teda.

Baljud hoiawad isegi tema üle rääkimise
eest. Mõni ei taha surmuajalt lähiminna,
teised ei taha isegi haigetuppa astuda, kartes,
et see neile surma meeletuletab. Enne lahingu
algust waldab sõdurisi üks isearalilt tunne.
Isegi jultunud kurjategijad lahwatawad, kui
nendele surmaotsus awaldatakse. Kui laew
merel wigastatud saab ja wett siiskelastma hal-
tab, tõuseb laewalwiibijate seas kirjeldamata
ärewus ja meelearaheitus.

Misjuguise tõhise kartusega püüawad ühe
linna elanikud, kui maawärisemise ajal esi-
mene raputuslaine pinna nende jalgade all
lõikuma paneb — hädahüta seisukohta põgeneda!

Ja mispärast seda kõik? Mitte sellepärast
et surm mingisugusel wiisil elu edasikestmine,
üleminek ühte kõrgemasse, täielikumasse ja
wabamasse elusse oleks, waid sellepärast, et
surm tingimata igasuguse elu ja tegevuse seis-
majäämist tähendab. Rog. 9, 5. 6. 10.

Kui inimene oleks ustawaks jäänud oma
Loojale, siis ei oleks surm wõinud aset leida.

Inimene oleks lõppemata edasiläänud, süües
elupuu wiljast; kuid sellest sõdmine keelati ära
pärast patulangemist. Waata 1 Mos. 3, 22—
24; Ilm. 22, 12; Jes. 66, 22, 23. Jumala
alguline eesmärk loomise juures on tema Poja
ewangeliumi läbi täidesaadetud (Jes. 45, 18;
Luuk. 19, 10) sellega peame siis alati meele
pidama, et paradüüsiliselt elu alles uuendatud
maa pääl aset leiab. Misjuguiste walusate
tundmustega pidid küll Adam ja Ewa, pärast
nende langemist, waatama närtsiwaid lilleid
ja langewaid lehti, kui kindlaid tõendajaid, et
ta nemad ise ühel päewal lilleste sarnaselt
peawad närtsima ja mullaks saama. Ja kuidas
küll wõis see läbi nende südametungida, kui
nad pidid waatama esimese surmu tarretanud

liikmeid (1 Mos. 4, 9), huuli mis ei rääkinud
ja silmi, mis ei näinud! Täna sellewastu on
surm päris harilik sündmus.

Poolled, kõigist inimestest surewad enim
kui nad seitsmeteistkümnne aastaselts on saanud
ja ainult mõned tuhandete seast elawad seits-
mekümnendama eluaastani. Males Adam
päiwist on surm rikkalikult lõikust pidanud ja
maatera on määratuma surmuaja sarnane . . .

Elu imed.

Kui tähepanemiseväärilised on eluawaldused
isegi looduses. Kui mitmesugused on lilled,
died, puuwili, wiljapead ja pähklid enda wälise
kuju, suuruse, värwi ja maitse poolest! Kõik
see awaldub ühest imewäiksest eluidust, mis
isiklik Looja on elule kutsunud. Kuid jures
lõhewad nad kõik, waatamata nende suuruse ja
seltsi pääle, inimese sarnaselt kõige liha teeb
ja saawad põrmuks. Kes küll ootaks ära kui-
wanud puust wilja? Kuid weel enam tähe-
panemise wäärt on eluawaldused hingelistes
olewustes.

Loomisenaädala wiindamal päewal andis
Jumal kõigile weeselawatetele kui ka lindudele
elu nende jugu järele; kuwendamal päewal
loodi kõik imetajad ja ka teised elajad mis
maapinnal asuwad ja lõpuks loodi ka inimene.
Et Jumal „elu allitas“ on (Paul 36, 9), siis
andis ta ka kõigile neile olewustele „elu ja
eluõhu.“ Ap. 1, 17, 24, 25. Seda tõendatse
meile selgesti, et „ühesugune waim on kõigil.“
Rog. 3, 19. Ehk küll nii inimestele kui ka
teistele elawatete olewustele on antud „elawat
õhu“ wõi „elu waimu“ (1 Mos. 2, 7; 6, 17;
7, 15), siis näeme ometigi selget wahet mitme-
suguste eluawalduste wahel, mis mitmesuguste
organide tegevuse järeldus on . . . Mõnda
liiguvad julgloomad õhus, soomustega kaetud,
wees, neljajalgjed kuival maal; kuid kõigist
nendest aulisem ja ülem olewus on inimene,
keda on loodud Jumala näo järele, ehitatud
kõrgema ja täielikuma organiismiga, ja mõis-
tuslega, millejäreldusel tema ka wastutaw on
oma tegude eest Jumala ees ja keda ühki
kõigist elawatete olewustest — ülesäratatatse.

Kuid kui inimene sureb, siis on ta nii kaua
täielikult niisama surnud, nagu iga teine loodud
olewus, kellest eluõhk on lahkunud, kuni teda
ülestõusmise päewal ülesäratatatse.

Kuid nii imelik, kui ka elu iga loodud
olewuses, oma mitmesugustes awaldusvormides,

niihästi hingelistes kui teistes loodolevustes, on tähendab surm alati täielist elu järeljätmist.

Ruidas loodi inimest ?

Et inimese olekut surmas äieti mõista, selleks peame inimese loomusega äieti tutvunema ja seda täielikult mõistma. Paljud tahavad tõendada, et Jumal olla inimesele ühe suremata hinge sisseasetanud ja järelikult peavad nad siis ka tõendada püüdma, et see nendest oletatud, mingisugune väljastpoolt inimesehusse sisseasetatud suremata olekus siis edasielada, kui inimese ihu sureb.

Niisugune õpetus puudub Piiblis ja vähen-dab tulewase surmate ülesäratamise väärtust, kõrvaldab Kristuse teise tulemise ootamise tarwi-dust, teeb tulewase koh-tupäewa õpetuse ja tar-widuse ülearuselt ja kannab seega mitmesu-gusid paganlike usu-waateid, kuidas inimestel võimalus on ühenduses olla siit elust lahkunud kuid hauatagust elu edasielawate isikutega.

Ruidas loodi Aa-dam? Mis teame meie inimese loo-musest ?

Meie loeme 1 Moos. 2, 7: „Ja Jehowa Jumal walmistas inimese, kes põrm on, mul-last ja puhus tema ninasse elawat õhku: nõnda sai inimene elawaks hingeks.“ Sellega on siis loogu inimene elaw hing ehk olewus.

Õhimest inimest ei loodud mitte suremataks waid nõnda (ühendades jumaliku elawat õhku eluta mullatükiga) sai inimene elawaks hingeks.“ Aadama suremata oleku võimalus oli äraoienew sõnakuulmisest; sest Jumal oli tema wastu ütelnud: „... sest mil päewal sa sest sõõd, peab sa surma surema.“ 1 Moos. 2, 17. Pärast patulangemist aeti teda koha Paradiisist wälja ja wõeti ära võimalus elupuust süüa (1 Moos. 3, 22—24) et tema pärast patulan-gemist enam „sest ei sõõd ja igawesti ei ela.“ Aadama perekonnast ei saanud ükski pärast patulangemist elupuust süüa, sellepärast ei ole ka ühtegi suremata patust.

Koguni sellewastu on öeldud: „Hing, mis

patu teeb, peab surema.“ Eesl. 18, 4. 20.

Alates patulangemisest on inimene surelik. Surma korral saab „põrm jälle mullaks“ ja waim (Mitte hing) läheb Jumala juure, kes teda on annud.“ Rog. 12, 7.

Millest oli siis alguses inimene loodud? Ei millestki muust, kui põrmust. Sellele, inimese kujuks wormitud mullatükile, pidi Jumal enne „elawat õhku“ wõi „elu õhku“ ninasse puhuma, millejärelduffel siis see mullatükk elawaks ole-wuseks wõi hingeks sai, nagu see ka teiste elawate olewuste kohta öeldud. Waata 1 Moos. 7, 22; Jlm. 16, 3.

Surm on uni teadmata olekus.

Surma seisukorda, millesse nii usklikud kui ka uskumataid langetwad, mimitatakse lootuses tulewase ülesäratamise pääle, uneks. Ütelust: „... läks magama oma wanematega.“ tarwitatakse 36. lorda Piiblis.

Ka Uues Seaduses on öeldud Laweti kohta „et ta tema on surnud ja maha maetud,“ „on uinunud magama ja on pandud oma wanemate juure ja on mädanemist näinud.“ Ap. t. 2, 29; 18, 36. Lawet ei olnud taewasse läinud. Ap. t. 2, 34. Ka Tehwanus „uinus magama.“ p. 7, 60. Paulus wõrdles samuti surma unega. 1. Kor. 15, 6. 18. 51. Jeesus ütles oma surnud sõbra kohta: „Latsarus magab.“ Joan. 11,

11—14. Terve inimene magab nõnda omas teadmatuses, kui oleks ta surnud. Sellepärast wõrreldakse ka surma unega. Kui nüüd keegi niisuguses teadmata olekus sureks, kas tuleks ta siis selle järeldusel tundmisele? Kui aluseta on sellepärast inimeste tõendused, et surm inimesele wabama elu võimaldawat.

Õhik olla kogusid paljud ka Latsaruse ümber, kui Kristus teda surmest ülesäratas, lootes temalt imelisi asju kuulda wõiwat, mis tema waimlik olewus sel ajal näinud ja kus läinud, kui tema ihu hauas oli.

Kuid Latsarus ei teadnud neile midagi tõneleada.

Õsgei see inimene, kes unerohu mõjul tund-

„Inimesel, kes naesest sündinud on lühikesed elu päewad ja tüli küll. Ta tõuseb kui lillele, ja leigatakse ära.“ Jabi 14, 1—2.

muuseta olekus olnud, ei tea ülesärlamise järele midagi, mis temaga juhtunud. Nõnda näeme igal viisil Jumala sõna tõe õpetust, kus öeldub: „Surnud ei kiida mitte Jehowat, ega need, kes alla lähewad senna waihesse päila.“ Paul 115, 17. „Kui tema waim wälja läheb, siis läheb ta jälle oma mulda; sefsamal päewal lähewad tema kõrged mõtted hukka.“ Paul 146, 4. „Kõik mis su läbi leiab, et ja oma jõudu mõhda pead tegema, seda tee; sest hauas, kuhu ja lähed, ei ole ühtegi tegemist ega äramõtle-mist, ei tundmist ega tarkust.“ Rog. 9, 10. Kagu unest ülesärlaja ei tea; lüana ta on maganud waid seda tella järele peab otsustama, siis seda enam ei tea hauas magajad, palju aega on mõhda läinud, kas päewad, aastad, wõi aastatuhanded.

Kõhane oleks siin meeletuletada kuidas Martin Luther surnute seisukohta mõistis, nagu see 1578 aastal wäljaantud „Deutsche The-saurus“ awaldatud: „Kuulgu need, kes on unisõhimulitub ja teada tahawad, kuidas sur-nutega lugu on. Sest paljud, oleksid ka Da-tsa-rufelt küsinud, mis tema hauas olles tegi, mõtles, tundis ja nägi, sest tema oli ju mitu päewa hauas . . . Niisama ka teised surnud, teha Kristus, prohwetid ja apostlid ülesärlatanud. Mõned kergemeelsed lobisejad tõendawad ja kirjutawad et nemad (see on: surnust üles-ärlatunud isitub. Tõelija) olla niisuguseid kolemaid asju näinud, et nemad pärast üles-ärlatamist terwel eluajal ei wõinud rõõmsad olla . . .

Wina aga tahan siin jätta Daat-saruse ja kõik teised surnud ja jääda Kirja juure kus öeldud on, et nemad magawad. Wina mõtlen et neil on niisugune uni, et nemad ei tunne ega näe, nagu see juba ifegi harilikus unes on.

Ja kui neid ülesärlatatakse siis nemad ei tea mitte, kus nad on olnud.“

Meie loeme 1 Tim. 6, 16, et Jumal üffi

on suremata olewus.

Jumal on oma Poja läbi inimesele seda tagasi saada wõimaldanud, mida ta oma sõna-kulmata oleku läbi ära kaotas. Kiri ütleb Kristusest „kes surma on ära kaotanud ja elu ja hullaminemata põlwe on walge ette toonud armuõpetuse läbi.“ 2 Tim. 1, 10. Meie aga peame igawest elu otsima ja taganõudma, mida meie üksti ei ole pãrandanud sündimise teel. Sellepãrast kirjutab meile Paulus: „Sest seesinane kaduw asi peab enese peale wõtma hullaminemata põlwe ja seesinane surelit peab enese peale wõtma suremata põlwe.“ 1 Kor. 15, 53. Millal saab see eesõigus olema?

„Kõikelt ühes filmapilumises wiimse pasu-naga; sest pasun peab hüüdma ja surnud peawad üles tõusma hullaminemata põlwes ja meid peab muudetama.“ Salm 52. Kes wõimaldab inimestele hullaminemata elu ees-õiguse? „Sest Isand ise tahab maha tulla taewast sõjakõendamise peatingli heale ja Jumala pasunaga, ja kes Kristuse sees on surnud, need peawad ülestõusma esmalt.“ 1 Tess. 4, 16. Alles selle järele, kui Kristuse sees magama läinud surnud ülesärlatamise järeibusel igawese elu ande on saanud, saawad nad suremata hingedeks, kuid jãäl juures niisamaõugusteks isillisteks olewusteks, nagu Adam oli enne patulangemist ja nagu Jumala Poeg oli pärast enda ülestõusmist surmast. Luul. 24, 39—43; Ap. t. 1, 11. Kui siis lord Kristus oma tulekul „meie halwa ihu tahab muuta, et see tema äraseletatud ihu sarnaselt peab saama“ (Wil. 3, 21.) alles siis saawad äralunastatud jäädawa elu wõimaluse ja surematubeks. Kui nõnda see „wiimane waenlane,“ see elawate olewuste ühine waenlane jäädawalts ära kaotatud saab, siis ei pea enam surma olema. Ilm. 21, 4.

Kuid enne seda on surnud surma meelewõlla all ja magawad, rahulikult enda haudades.

Ülestõusmise päewal äratatakse surnud üles nende teadmata olekust ja ehitatakse ilmsuremata olekuga. Armas lugeja, kas sinul ka see õnnis lootus on? St. B. ainetel.

Millal omandame ilmsurematuse?

Iga inimene on mõtelnud oma olewuse muutmise üle surma korral. Piibel annab meile selgeid näpunäiteid selle sündmuse kohta, ja et selle üle rahwa seas mitmesugused mõtted on maad leidnud, on kahilemata selle järeibus, et püha Kirja selgeste õpetute kohta kahelkõige

ehk jälle neid pahasti mõistetakse. Oletamine, et inimene lohe oma surma korral taewasse minna, ei leidu Mosese ega ka teistes wana-seaduslikes õpetustes. Ka wõime Uue Seaduse-raamatud hoolasti läbiuurida selle mõtte tõen-duse otsimiseks, kuid see kõit jääb tagajärjeta,

Jumala sõna ei õpetab mitte, et inimene omandab ilmsuremata oleku oma surma korral. Piibel õpetab et kõik inimesed, patused kui õiged, surevad ja nõnda kaua surmuse jäevad, kuni nad lord tuleval ülesäratamise päeval „nende tegude järele“ palka saavad. Püha Kirja teadete järele hoiatas Jumal esimest inimest Paradiisis beldes: „Aga hea ja kurja tundmise punst ei pea sa mitte sööma; sest mil päeval sa sest sööd, pead sa surma surema“ 1. Moos. 2, 17. Kui saatan mao nõol esimest inimesepaari kiusas, ütles ta: „Teie ei pea mitte surma surema. Sest Jumal teab mil päeval teie sest sööte, et teie filmad siis lahti saavad ja saate kui Jumal ja tunnete head ja kurja.“ 1. Moos. 3, 4, 5.

Esimese inimesepaari filmad said awatud — kuid patule, murele, walule ja surmale ning alates sellest päewast on kõik inimesesugu kannatanud hirmsa needmise all. Selle põhjusel oli saatana wale: „Teie ei pea mitte surma surema.“

Singe suremata oleku õpetus on aluse saanud Paradiisis eksitaja läbi. Sellest ajast alates õpetawad need rahwad, kes Jumalat ei tunne, et tulewane elu hakkab pääle meie surmaga. Meie ajal on see õpetus spiritismuse, suure eksõpetuse, pöhtalusel. Kõik inimesed on pattu teinud ja on üleastunud Jumala pühadest seadustest. Inimesed on Jumala walitsusele wastuhallanud ja tema Woega teotanud; selle sõnakuulmatuse järeldusel on meil kõigil osa Adama patust. Seepärast otselui ühe inimese läbi on patt maailma sisse tulnud ja patu läbi surm; nõnda on patt kõikide inimeste sisse läbi läinud, sest et nemad kõik on pattu teinud.“ Rom. 5, 12. „Surm on patu palk,“ sellest ei saa ütski wabaks jääda. „Ja otselui inimestele on seatud üks lord surra ja pärast seda kohus.“ Rom. 6, 23; Ebr. 9, 27.

Jumal on armastus ja temal ei ole ühegi surma üle rõõm, ei ka jumalakartmata inimese surma üle, waid tema on kannallil patuste wastu ja ei taha mitte, et meie enda pattude sees huklakaakime. Jumal tahab surma needmise, mis Adama ja tema soo kohta beldi, inimesesoo pärast õnnistuseks muuta.

Araneetud on maa sinu pärast . . . Oma pale higi sees pead sa leiba sööma, jenni kui ja jälle mullaks saad, sest sa maast oled sa wõdetud; sest sina oled põrm ja pead jälle põrmuks saama.“ 1. Moos. 3, 17—19.

Inimesele oli see õnnistuseks et teda lootusetuse ja wiletuse elust wõdeli ja mulda magama pandi, kuni Jumal ühel teatud ajal heaks arwab teda elusse aratada, et oma eluajal awaldatud

tegude järele palka saada. Piibel õpetab meile seda mõtet selgesti. Saatame sellest järgnevalt kirjakohti: „Saata seia, wasta mulle Jehowa, mu Jumal, walgusta mu silmi, et ma ei wira surma magama.“ Siin nimetatakse surma magamiselt.

Matteuse ewangelium jutustab sündmustest, mis olid Kristuse surma ja ülestõusmisega ühenduses beldes: „Ja haud läksid lahti ja tõusid üles paljud pühade ihusid, kes olid maganud. Ja pärast tema ülestõugmist talid nemad haudadest wälja ja läksid püha linna ja näitasid ennast mitmele.“ Matt. 27, 52—53.

Sest Lawet, kui ta omas põlwes Jumala meelepärast oli teinud, on uinunud magama ja on pandud oma wanemate juure ja on wadast nemist näind. Ap. t. 16, 36. Petrus ütles oma jutluses järgmist Laweti kohta: „ . . . üks luba rääkida peawanemast Lawetist, et ta tema on surnud ja mahamaetud ja tema haud on meie juures tänapäewani.“ Ap. t. 2, 29.

Kristus ise hüüab surma magamiselt: „ . . . Saatatus — meie sõber magab, aga ma lähen teda unest ülesäratama . . . Aga Jesus rääkis tema surmast; aga nemad mõtlesid, et tema une magamisest pidi rääkima.“ Joon. 11, 11, 13. Inimesesugu põlgab surma mõtet ja sellepärast tõendab, ilma wähemagi alufeta, õpetust et inimene olla suremata ja et nemad surma korral ühele kõrgemale eluastmele jõuawad — ühte paremasse elusse, nagu belbasse.

See mõte aga põhjendab — nagu eelpool nägime — inimesesoo waenlase wale pääl, mis beldi esimesele inimesepaartle. Jumala õpetus ütleb meile aga hoopis selle wastu, et Jumal „üksi on see, kes ei wõi surra.“ 1. Tim. 6, 15, 16. „Ilmsuremata oled tähendab mitte surma mõju all olemist. Selles mõttes on ainult Jumal ilma alguse ja lõputa. Paul 90,2. Ainult temal on see olemasolemise wõimalus.“

Kristuse ütelse järele otsis rahwas tema maapääljel eluajal igawest elu; see oli nende eesmärk, kuhu poole püüti. Sellepärast ütles Kristus: „Ratsuge kirju läbi, sest teie arwate et teil nende sees on igawene elu ja need on mis minust tunnistawad.“ Joon. 5, 39. Paulus kirjutab: „Kes igauhele maksab tema tegude järele. Kõik neile igawest elu, kes head tehes kannatussega au ja kütust ja hukkaminemata õnne (alg- ja teised seeled: „igawest elu“) otsiwad. Rom 2, 6, 7. Sellest näeme selgesti et inimestel ei ole ilmsuremata olekut, waid et nemad seda otsiwad, nagu mõnda warjulepandud warandust. Mõistlik inimene ei otsi ju seda, mis tema omandus ja kses on. Igawene elu on see suur eesmärk, mille poole kõik inimese sugu

peab püüdma. Nisamt ahindu selle Jumala anni omandamiseks on see, et meie peame enda elus Kristuse, selle Jumala Poja' endale omandama, sellele Issa on igawese elu annud: „Jeesama elu on tema Poja sees. Kellel Poeg on, sellel on elu, kellel Jumala Poega ei ole, sellel ei ole elu mitte.“ 1. Joan. 5, 11. 12. Kes Kristuse sisse ei usu, on ilma jäädawa eluta.

Nõnda leiame Jumala sõnast, et kui inimene sureb, siis saab tema jälle põrmuks, millest tema on võetud, ja et tema magab surmaund; et tema mitte oma iseloomu poolest suremata ei ole ja et igawene elu Jumala armuand on.

Millal peab inimene selle anni osaliks saama, kui mitte lohe surma korral? Meie lugeme, et need kes kannatuslega otsivad igawest elu, seda ka lord saawad. Selleks on Jumal ühe aja määranud, millal „igakuks peab sedamööda saama, kui tema ihus on teinud.“ 2. Kor. 5, 10. Pauluse usu alus oli: „Seepärast on Jumal mitu rumaluse aega sallinud, aga nüüd kuulutab tema kõigile inimestele kõrgis paitus, et nemad peawad meeltparandama. Seepärast et tema ühe päewa on seadnud, millal ta maailma peale tahab kohut mõista õiguses ühe mehe läbi, seda ta jaks on seadnud ja pakub usku kõigile pärast seda, kui ta teda on surnuist ülesäratanud.“ Ap. 1, 17, 30. 31. Seega tuleb siis lord aeg kus Jeesus Kristus kõige maailma päälle kohut mõistab. Paulus tõendab sedasama veldes: „Seepärast tunnistau mina Jumala ja Issanda Jeesuse Kristuse ees, kes elawate ja surnute peale peab kohut mõistma oma tulemisel.“ 2. Tim. 4, 1.

Lord tuleb aeg, kus Jumala Poeg igauhe

saatuse wiimases kohtus otsustab. Ja kui otsus tehtud, siis antakse igale ühele tema tegude kohane palk. Ka Jumala rahwas saawad siis oma palga, mis enne nende omandus ei olnud. Mis palk see on? Paulus wastab see peale: „... õiguse kroon on mulle tallele pandud, mis mulle Issand, õige kohtumõistja tulemise päewal tahab anda aga mitte ülspäinis mulle, waid ka kõigile, kes tema tulemist armastawad.“ 2. Tim. 4, 8.

See, kes kuulutab et Püha Kirja põhjal inimene olla suremata oma loomuse poolest, õpetab walet, mis walelikkude isa alguses tõendanud. Ükski ei saa enne head ega halba palka, kui nende peale kohus on mõistetud. Sellest aulikest palgasaamise ajast kirjutab Paulus järgewalt: „Waata, ma ütlen teile ühe salaja asja: ei meie küll kõit lähe magama, aga meid kõit peab muudetama. Kõitselt ühes filmapiilmises wiimase pasunaga; sest pasun peab hüüdma ja surnud peawad ülestõusma hukkaminemata põlwes ja meid peab muudetama. Sest seefinane kaduw asi peab enese peale mõtma hukkaminemata põlwe ja seefinane surelik . . . suremata põlwe . . . siis saab sõna tõeks, mis kirjutatud on: Surm on araneelatud wõimuse sisse. Surm, kus on sinu astel? Põrguhaud, kus on sinu wõimus? Aga tänu Jumalale, kes meie wõimust annab meie Issanda Jeesuse Kristuse läbi.“ 1. Kor. 15, 51—55. 57. Selle järele on siis ainult üks wõimalus igawese elu omandamiseks — see on usk Kristuse sisse, kes peagi saab tulema ja saab oma rahwa hauast ülesäratamise läbi surma wõimusest wabastama.
E. E. R.

Kas on ülestõusmine võimalik?

Meie elame teaduse ajajärgus. Kõik küsimused püütakse „teaduslikult“ selgitada ja kõit peetakse „raudsetest“ looduseadustest araalenevaks, millest põhjalikult arusaamiseks meie aja teadlased enestel täieliku wõimaluse ütlewad olema. Ühe oma teaduse peale, pahane selle küsimuse üle; Kas on ülestõusmine võimalik? wastab meile 20 aastajaja teadusemees: „Ei ole weel ükski jäält tagasi tulnud!“ Aga siiski: Kas on ülestõusmine võimalik? — Selle küsimuse otsustamisest oleneb ära kristliku usu wäärtus, tema seisimine ehl langemine. Kristlik usk on rajatud igawese elu päälle pärast surma, mis ülestõusmise järeldus on; see on tema eesmärk.

Kõige halatsemisewäärt inimesed olekime meie, kui meie ainult selle maapääl Kristuse päälle loodame. Paulus ütleb et kristlaseusu wäärtus surnute ülestõusmisest ära oleneb. 1. Kor. 15, 12—14. 19. Ei ole ükski jäält tagasi tulnud? Paulus ütleb: „Sest kui surnuid mitte üles ei aratata, siis ei ole ka Kristus ülesäratud.“ 1. Kor. 15, 16. Selle ütelse päälle põhjendades ütleme meie: „Kui Kristus on surnuist ülestõusnud, siis tõusewad ka surnud üles!“

Kas on võimalik tegelikult tõelsteha, et Kristus ülestõusnud on? „Issand on tõesti ülestõusnud,“ nõnda hüüdsiwad need kaks kodupoole rändawat Emmause jüngrit. Lut. 24,

24. Et see tõsi oli jeda tunnistas ju tühjaks jäänud haud.

Kristuse ülestõusmise tõelikkust ei tunnista mitte ülli tema poolehoidjad, vaid ka tema vastased. Mõni päev pääle Kristuse ülestõusmist astuvad Kristuse jüngrid selle raske Messias-tapmise süüdistusega kõrge nõukogu ette: „... Siis olgu teile kõigile ja kõige Israeli rahvale teada, et Jeesuse Kristuse nimel Naatsaretist, keda teie olete risti löönud, keda Jumal on surmalt ülesäratanud, sellest läbi seisab jeesinane siin teie ees terwe.“ Kui kõrge oleks olnud selle kõrge nõukogu liikmetel Kristuse haua avamise läbi jeda taebust valeks ajada.

Nemad oleks ju Kristuse ihu ettenäidata võinud, kui tema hauas oleks olnud.

Agaga jeda ei teinud nemad mitte, vaid ütlesid: „Ütelge, et tema jüngrid õhjel tulnud, ja teda ära varastanud, kui meie magasime.“ Matt. 28, 13, Et surmalt ära oli ja haud tühi, jeda tunnistasid nad tõeks. Wiimaks tõuseb selle kõrge nõukogu liikmete seas Saulus üles, ja kuulutab ülestõusnud Kristust. Tema heidab juutidele Kristuse ülestõusmise ideesja otselõhe ette ja latsub neid üles, jeda valeks ajama.

Midagi ei võinud nad Pauluse kuulutuse vastu ette tuua! Agaga nemad oleks võinud hauda—haud oli ju alles—avada ja surmalt väljatuua ehk neid wargaid trahwida. Et nad midagi selleks ettetuua ei võinud, mis Kristuse ülestõusmist oleks võinud ära salata, tunnistasid Sauluse Pauluseks ümbermuutmise; sellega ühes on aga ka see kindel, et haud tühi oli.

Kõrge püüwad apostlite õpetust Kristuse ülestõusmisest nõnda seletada, et tõid need juhtumised kus Kristus apostlite ütelse järele ennast (neile olla näitanud, nägemised wõi ettekujutused olnud. Naised, kes kõige enne Jeesust näginud olnud päewasündmuse mõju all, ja sellepärast ei näinud nad midagi tõelikkult. Nende närvid olid väga ülesärritatud, kui nad haua juure läksid.

Kõrge hääb üks nendest: „Waadake, Jeesus on jälle, kas teie ei näe teda?“ Tõid langetwad weel suuremasse ärewusse ja — näewad ka teda. See tõid oli ainult ettekujutus, mitte midagi muud kui ettekujutus, mis kõrge kraadilise närviliku oleku tagajärg on!

Paulus, kes Tamastuse tee peal nägemises oli, olla langetõbe all kannatanud, ja selle tagajärjel nägemises jeda näinud, keda tema tagajärg jne. Küsimine, kes kannatab niisuguste unistuste ja ettekujutuste all, kas minewikus apostlid, wõi praegu need, kes niisuguste seletustega Kristuse ülestõusmist ära salata tahawad? Jüngrid ei pidanud oma

ettekujutust mitte salajas, waid kuulutasid jeda awalikkult, isegi kõrge nõukogu ees. Kui kõrge oleks kõrgel nõukogul olnud hauda avada, Kristuse surmalt näidata, ja sellega jüngrite ettekujutuste hullustusi awalikkult teha! Ettekujutus iseenesest ei weereta isegi kivi haua ukse eest ära. Sellega oleks nemad tõid apostlite ülesastumise ja õpetuse mõju kergeste naeruwääriliseks teha, ja hoopis ära lasta wõinud.

Õhjus, mispärast nad jeda ei teinud, oli see, et see neil võimata oli, sest haud oli tühi. Apostlitele aga ei olnud sugugi talduwust, üksteist misjuguuste asjade uskumiseks, millel tema tõine alus ja selgus puudus. Kui naised selle teatega: Kristus on surmalt ülestõusnud, haua juurest tagasi tulwad, „... oli nende kõne nende meelest otsegu tühi jutt, ja nemad ei ugunud neid mitte.“ Lut 24, 11. Uskumata Toomas usub alles siis, kui temal võimalus oli oma sõrme selle tõusnud Kristuse naelte asemel siisse panna. On see ettekujutuse hullustus, kes ennem kui uskuda, käega katsuda tahab? Mis pärast ei näinud siis apostlid peale 40 päewa (Ünnistegija ülestõusmise päewast arwates) enam ettekujutuste nägemises, et Kristus üles oli tõusnud; nendel oli ju ikka soow Kristus nõha? — Kuudas meie ka selle asja pääle ei waataks, jeesuzusel seletusel ei ole mingisugust alust. Ehk küll kõrge nõukogu Kristuse ülestõusmise ideesja läbi piinlikus seisukorras oli, siiski ei võinud ta, nii kindlaste kui ta jeda tahtnud oleks, Kristuse ülestõusmist ettekujutuse hullustuseks tembeldada. Siis oleks see nendel võimalik olnud, kui haud mitte tühi ei oleks olnud. Agaga just see püüas puudus nendel, surmalt oli ära ja haud oli tühi.

Kuudas sai haud tühjaks?

Selleks on tal võimalust olemas: Kas wiidi surmalt teiste poolt ära, ehk läks tema ise ära; kolmat võimalust selleks ei ole.

Kas ei wiinud keegi teised surmalt ära? Need teised wõisid kas tema waenlased ehk tema sõbrad olla. Tema waenlased ei wiinud kindlaste mitte surmalt ära, sest nendel oli ju kõigesuurem huwi surmalt alalhoida, et selle läbi neile meelewastast apostlite kuulutust Kristuse ülestõusmisest waitima sundida (Matt. 27, 62—69), aga neil oli see sellepärast võimata, et nende käes Kristuse ihu mitte ei olnud. Nii siis jäwad Kristuse sõbrad isikuteks, kes Kristuse ihu kõrwale pidwad toimetama. Sellega jõuame siis selle tuttawa juutide poolt wälja mõeldud.

Kristuse ihu äravaraastamise

juure, mis Juudid enese kaitseks sunnitud olid, ette tooma. Kui nõrgal alusel niisugune väljamõtte põhjend, selgub igapäev, kui meie järgmisi tõelusi silmas peame:

Kes olivad jüngrid? Arab põgenejad, kes Kristuse ristilöömise juures oma elu pärast väga mures olivad ja laiali jooksiwad kui lamba lara, mille seas hundid murdmas on. Jüngrid olid isegi nii arab, et nad ühe teenija tüdrukuga ees wandelega idutasid, et neil Kristusega mingisugust ühisust ei olla olnud. Ja siis need arab põgenejad olla Kristuse ihu äravaraastanud hauast, mis Rooma sõdatite poolt hoolega walmatub sai? — Aga, ütleb ehk keegi, wast ehk tõeste wahid magasid! Kui see õige oleks olnud, siis ei oleks nemad ju näinud, et jüngrid Kristuse ihu äravaraastasid! Ka oleks selle kivi äraweeretamine, millega haua uks kinni pandud oli, pidanud wahid ülesäratama! Jüngrid ei uskunud isegi, et nende Opetaja ülestõuseb. Kristus ütles seda küll oma eluajal jüngritele ette, (Matt. 16, 21, 22), kui see aga sündis olid nad selle üle väga äraehmatanud. Kõik oma lootuse olid nemad ühes Jeesusega hauda lannud. Oma lootuses petetud ja kurwad, nagu nad olivad, oli neil niisugust julgustust tarwis, mis neil üksteisele wõimata anda oli; kõige wähem wõis aga neid see surnukeha röömustada ja julgustada, mis nende kurwastuse ja lootusetu oleku põhjus oli. Kuid mis näeme meie? Need arab, kurwad mehed, kes Kristuse surma läbi iga lootuse kaotanud olid, astuwad mõne päewa pärast niisuguse julguse ja langelasemeelsusega üles, ja kuulutawad kõigile Kristuse ülestõusmist, mis nende waenlased ehmatusega ja nõuta olemisega täitis Ap. 1. 4, 13—18.

Küüd wõitlesid nad imestamise wäärt julgusega selle eest, mis ennem nende kurwastuse ja lootusetu oleku põhjus oli. Mis muutis neid ümber?

Kindlast mitte see nende lootust kaotaw põhjus, see surnukeha, waid see teadmine: „Issand on tõeste ülestõusnud.“

Warjusurmas oleku jutt.

Kuidas on siis haud tühjaks saanud?

Ei wõrdrad, ei sõbrad ega waenlased ei ole Kristuse ihu kõrwaldanud, järele jääb weel ainult üks wõimalus: Surnu on ise äraläinud.

Selle sündmuse juures on jällegi kats wõimalust, kas ei olnud tema mitte täieste surnud,

waid ainult minestuses wõi warjusurmas, wõi jällegi sai see surnu ülestõusmise läbi elawaks.

Warjusurma jutu põhjal ei olla Kristus risti pääl mitte täieste surnud olnud, waid ainult raskes minestuses, ja selles seisukorras olla teda ka risti päält maha wõetud. Tahedas haua ruumis, häälõhnaga wõidmise alluste mõjul olla surnu warjusurmast ülesärkanud ja äraläinud. Wahid olla hirmu mõjul ära jooksnud, kui Kristus haua ukse pääle ilmus.— Waatame ligemalt niisugust seletust ja küsime Kristuse surma juures olemate isikute tõendust: „et haua juure saaks wahid pandud“ ja ütlewad: „... kui tema weel elas...“ Matt. 26, 63. Pilatus ei annud Kristuse ihu mitte ennem matmisest kääst ära, kuni ta risti juures wahti pidama ülema kääst teada sai, et ta surnud oli. Mark. 15, 43—45.

Õnneks pisteti temale obaga külje sisse, wõimalik, et südamesse „ja sedamaid tuli wesi ja weri wälja.“ Pääle selle ei murdnud sõjamehed Kristuse sääreluid mitte, sest nad nägid, et tema ju surnud oli, Joan. 19, 40—34. Warjusurma seletusel on aga weel omad raskused.

Jüngrid kuulutasid Kristust, kui surma ja haua wõitjat. Kuidas wõis wõrest tühjaks jooksunud, surnusurnatselt minestuses olnud isik wõitja wäljanägemist awaldada?!

Kuidas wõis see isik, kes nõruse pärast iga samm juures teiste abi oleks tarwitunud, kivi haua ukse päält äraweeretada?

Kaiste ütelse järele pidi see tõeste suur kivi olema, millega haud kinni pandi. Mark. 16, 3. 4.

Kuhu wiisid jüngrid selle surnu, kus nad teda rawitsetid, kus ta pääle terweks saamise elas, kus tema suri, kuhu maeti, ilma et seda keegi näinud oleks? Miks saaks niimoodi selle iseloomust, kes ütles: „Kes teie seast wõib minu peale ühe patu tõkestunnistada?“ Kas see iseloomus pidi sellega nõus olema, et temast midagi kuulatud sai, mis õige ei olnud? Ja ka kõik apostlid ei oleks mitte üksi teiste, waid ka eneste petjad, sest nemad ise pididwad ju oma kuulutuse ja usu eest kõik, jah isegi oma elu äraandma. Sellega oleksid siis kõik haua tühjaks saamise wõimaluse seletused järellaalutud.

Järeldus on: Haud on tühi, aga ei sõbrad ega waenlased ei ole surnukeha kõrwaldanud, ka warjusurma seletus on arusaadawalt täieste nõrgal alusel ja wõimata; jääb ainult üks wõimalus üle, ja see on: Surnu on jälle elawaks saanud, nõnda kuidas apostlid kuulutasid: „Issand on tõeste ülestõusnud!“

Mis on surm?

Surma üle valitsevad kristlaste hulgas kõige mitmekesisemad ettekujutused. Paljud mõtlewad: kui inimene surmud on, siis elada ta veel edasi. Nemad peavad surma ainult üheks muudatusel elu awaldukses, mitte aga elu lõpuks. Nad nimetawad surmuid siit maapealt lahtunuteks ja kujutawad eneses et nad kusagil mujal edasi elada. See waade võib kiriklik olla, aga see ei ole mitte piiblik ega ka teaduslik.

Meyeri Vetsikon seletab surma kohta järgnevalt: „Surm on täielik eluprotsessi seis ja elu awalduste järelejätmine.“ Galweri Piiblikssikon ütleb: „Surm on seisukoht, millesse inimene ja loom elu lõpetusega ülelähewad. Uleminekut ennast nimetatakse surmaks. Wäliselt nähes on surm teha tegewuste lõpetamine ja hingelise teadmise ots.“

Rüüd tahame waadata, mis Piibel surma kohta ütleb. „Arge lootke mitte wärstide peale, ega muu inimese lapsi peale, kes teie ep ole abi. Kui tema waim wälja läheb, siis läheb ta jälle oma mulda; selsamal päewal lähewad tema kõrged mõtted [plaanid] hukka.“ Saul 146, 8. 4. „Sest haud (Scheol) ei tunni ta su auu mitte üles, ega surm kiida sind: kes hauda maha lähewad, ei need looda sinu tõe peale. Kes elab, see runnistab su auu üles, nõnda kui mina tänapäew.“ Jes. 38, 18—19. „Sest mis inimeste lastele juhtub, see juhtub ka lojustele, ja neile juhtub ühesugune asi; kui üks sureb, nõnda sureb teine ka, ja ühesugune waim on kõigil, ja (harilikul) inimesel pole ülemat asja, kui lojusel; (mis elusse puutub), sest see kõik on tühi asi (laduw)“ Rog. 3, 19. 20. „Sest need, kes elus, teawad, et nemad peawad surema; aga surmud, ei need tea midagi, ja ei ole neil enam siin ühtegi palka, sest nende mälestus unustatakse ära. Nende armastus, nii hästi kui nende wihtamine, ka nende kaetsemine on ju kadunud, ja neil ei ole elades ühtegi osa enam ei ühestki asjast, mis päitese all tehakse.“ Rog. 9, 5. 6.

Pange tähele, kuidas teadus ja piibel surma kirjelduses kokkukõlas on. Siin paistab isegi, et piibel veel enam tõstis tähendust surma kohta

toonitab. Waim, eluwaimu õht, läheb wälja, ja inimene saab jälle mullaks, ja kõik tema kõrged mõtted ehk plaanid lähewad selsamal päewal hukka. „Üks täielik eluprotsessi seis“, „teha tegewuste lõpetamine ja hingelise teadmise ots.“ Kas võib veel midagi selgemat olla?

Suurem osa kristlasi usuwad et inimesel olla suremata hing. Need on kiriklikust õpetusest selle usu saanud ja ei mitte piiblik, sest Piibel ei tunne niisugust ütelist; ka ei wõi seda teaduslikult tõendada. See usk on päritud paganlikult mõteteandelaselt — Plato'lt.

Ja äralangenuid kirik, kes rõhkem Plato kirjandega tegemist tegi, kui piibliga, on selle õpetused enesele üleõõtnud ja kuni tänini hoollega alalhoidnud.

Loobasjale elu alalhoida ilma toiduta, on wõimatu asi. Taimed, loomad ja inimesed, kõik peawad sööma, et elada. Kes toitumise ei wõta ehk seda ei seedi, peab surema. Kellel ka eluõht ärandatud saab, sureb niisamuti. Kui südame löök seisma jääb, lõpeb ka elu.

Õnnistegija ütles: „Inimene ei ela mitte üksi päini leiwast, waid igastühest sõnast, mis Jumala suust wälja tuleb.“ Toiduta pole elu — ei ajalikk ega jumalikk. Jumalik ehk waimulik elu antakse meie sisse Kristuse läbi unesti-sündimises; aga ka siin peab inimene sööma, sööma, kui ta tahab elu juure jääda. Waimulik toit on Jumala sõna. Ilma temata ei wõi waimulik inimene mitte seisma jääda.

Kui Kristus taewa pilwedel ilmub, äratab ta haudade seest omad ustawad ülesse, ja nad elawad siis igaweste. Igaweseks ajaks on neil wõimalus elupuu juure minna ja tema wiljast süüa ja sellepärast elada.

Jumalakartmatad, kes uut, waimulikku elu Jumala käest mitte pole wastuõõtnud, ja toitu, mida see sisaldab, ärapõlanud on, ei wõi iseenesestki mõista mitte igaweste elada, waid häwitakse Issanda tule läbi ära.

Ainult meie Issanda Jesuse Kristuse läbi saame igawest elu. „Sest surm on patu palk, aga igawene elu on Jumala armuand Kristuse Jesuse, meie Issanda, seest.“ Rooma 6, 2 3.

Kas Elias on tulnud

(1. järg.)

Siiski oli Jumalal üks ülejäänud osa rahvast kes häälmeel el Dnnistegijat wastuwõtsid. Kui Kristus siia maa pääle tagasi tuleb, siis leiab tema siit jällegi rahwa eest, kes ennast on walmistanud tema wastuwõtmiseks ja on teda ootanud. Siis ütlemad nemad sel päewal: „Waata, see on meie Jumal, keda meie oleme oodanud ja tema peastab meid; see on Jehowa, keda meie oleme oodanud, olgem wäga rõõmsad ja rõõmustagem tema ärapeastmise pärast“. Jes. 25, 9. Rahwa suur enamus ei saa olema walmistatud tema tulemisele.

Kuidas wõime meie seda teada? — Selle pärast et Piibel ütleb, et kõik rahwajugud saawad hulguma, kui nemad näewad inimese Boega tulewat. Matt. 24, 30; Ilm. 1, 7. Nemad saawad püüdma warjule pugeda kaljukoobastesse tema palge eest. Ilm. 6, 14—17. Kuid Jumalal saab olema ülejäänud osa rahvast, kes saawad hõistama: „Halleluja!“ nähes teda tulewat taewa pilwete pääl. Nemed saawad olema täidetud ärarääkimata rõõmuga. 1. Peetr. 4, 13. Meid leitakse ootawat, igatsawat ja palwetawat tema tuleku pärast. Wil. 3, 20; Tiit. 2, 13; 2. Tim. 4, 8; Ilm. 22, 20.

Peame siin juures meeles, et tema teine tulek saab olema niisama nähtaw, sõnasõnaline ja isiklik nagu tema esimene tulemine oli. Ap. t. 1, 9—11.

Abe isearalise kuulutuse tarwidus.

Nagu Kristuse esimese tuleku eel oli tarwilist kuulutada üht isearalist ettewalmistamise kuulutust, just niisama tarwiline on ka wiimasel ajal kuulutada niisamasugust ettewalmistamise kuulutust, et seeläbi walmistada teed Kristuse teise tuleku aulise sündmuse jaoks. See ongi tõelikult see suur sündmus, mis Malakia ettekuulutab, et Elias peab tulema „enne kui tuleb Jehowa päew mis suur on ja wäga kardetaw.“ Jesus ütles et niisugust kuulutust peab saama kuulutatud just lõpu eel. „Ja sedasama kuningriigi armuõpetust peab kuulutatama kõigis maailmas, tunnistuseks kõige rahwale ja siis wast tuleb ots.“ Matt. 24, 14. See kuulutus on praegu tegewuses. Igaüks peab nüüd tähelepanelik olema et aratunda seda suurt isearalist kuulutust, mis Jumal saatnud rahwa ettewalmistamiseks oma Boja tuleku jaoks. Kui siia leiab selle kuulutuse, siis leiab ka Jumala dnnistatud tõe, mis tema saatnud selle aja jaoks, mil meie elame. Tõesti õndsad on need, kes tunnewad, et neil on üks Jumalast selle aja

jaoks saadetud kindel tõde, mispärast nad eneste usku wõiwad rajada!

Meie küsime enda ootamisel: „Kus on niisugune kuulutus, et ma wõiksin seda wastu wõtta? Jumala sõna awaldab seda peidetud warandust. Seesama prohwet, kes ettekuulutas Joannese töd, on ka ettekuulutanud niisamasuguse wiimase aja kuulutuse.

Loeme Jes. 62, 10: „Minge, minge warwaißt läbi, walmistage rahwa teed: parandage, parandage wraanteed, loopige liwid kõrwale, tõstke lipp üles rahwa poole.“ Siin on meile ettetoodud üks kuulutus, mille eesmärk on teewalmistamine. Tee walmistamine mille wastu? — Seda ütleb meile järgmine salm. „Waata, Jehowa annab seda kuulda maa otsani: Ütelge Sioni tütrele: Waata su Dnnistegija tuleb; waata, tema palk on ta juures ja tema töd kasu ta palge ees.“ Paneme tähele, et see kuulutus ütleb, „... su Dnnistegija tuleb; waata, tema palk on ta juures ja tema töd kasu ta palge ees?“

See wiimane ütetus näitab, et see prohwetikuulutus ei ole mitte Kristuse esimese tulemise kohta õeldud; sest kui tema tuli esimest korda, siis ta ei toonud mitte palka endaga. Kuid enda teise tulemise kohta ütleb ta: „Ja, waata, ma tulen nobedaste, ja mu palk on minuga, igaühe kätte tasuda nõnda kuidas tema tegu on.“ Ilm. 22, 12.

Selle kuulutuse seletamine.

Nõnda siis peab Jumala wiimase aja kuulutus olema üks kuulutus, mis ka tähetatse teada anda rahwale, et Kristuse teine tulemine ligi on. See kuulutus tahab äraseletada neid suuri prohwetikuulutuse ajajärte, mis õeldud Danieli ja Ilmutamise raamatutes ja näidata, et see suur päew ligi on. See tahab aidata mõista anda aja märkisi, et nemad wõiksid teada, et „Issanda tulemine on ligi jõudnud.“ Jak. 5, 8.

See peab olema kuulutus, mida peab kuulutama kõigelaugematesse piiridesse. Pange tähele et Jesaja ütleb p. 62, 11 selgesti: „Waata, Jehowa annab kuulda maa otsani.“ Kui meie leiame selle kuulutuse, siis peab see olema üks üleilmne liikumine. 10 salmi lõpu osas on õeldud, et see kuulutus peab tõstma „lipu üles rahwa poole.“ „Kuulge kõik mis selle sõna otsus on. Kardate Jumalast ja peate tema käsusi, sest see on iga inimese kohus.“ Rog. 12, 13. „Rog. 12, 13. „Nõnda rääkige

ja nõnda tehke, otsetui need, kelle peale wabaduse kogu läbi peab kohut mõistetama." Jaf. 2, 12. Jumala kumme kasku on tema diguse mõdt. Paul 119, 172. Need kaskud imutawad digust ja näitawad ütelohtu. Need ütlewad meile mis meie peame tegema ja näitawad, mis meie ei pea tegema. Need on Jumala suur iseloomu mõddupuu — ainsam täieline digusejuhtnõdr patuses maailmas.

Jumal on oma kaskud annud et meie nende juhatusel tema all elaksime ja wiimases kohtus tahab tema meie tegusid läbitatuda oma kaskude järele, et näha kas meie oleme dieti elanud.

Meie peame olema wäga hooldad ja alati mõdtma enda tegusid tema kaskude walgulsel, et näha kas meie oleme dieti elanud, et meid mõdks saada orwatud igawese elu wäärt olewat. Peame ka seda meeles, et üheksa sõnakuulmise punkti meie elus, ei wabasta meid. Jumala kaskude kummenndama punkti pidamisest. Meie peame püüdma, Jumala abiga, olla kõigis temale sõnakuulelikud. Jaf. 2, 10—12.

Jumala wiimane kuulutus ei taha mitte ainult delda rahwale et lõpp ligi on; tema tahab neid ülesõhutada walmistama oma Jumala wastu. See tahab ülestõsta Jumala diguse lippu, et näidata, mis igaüks peab walmis olema tegema. „Õndsad on need, kes tema kaskusõnade järele teewad, et neil mõdks meelega olla elupuust süüa ja nemad mõdksid wärawaist linna sisse minna.“ Jlm. 22, 14.

Keist prohwetikuulutustest on meil selge, misugust kuulutust peame ootama wiimasel ajal.

1. Üht kuulutust mille peasisu on: „Issanda tulemine on ligi jõudnud.“ 2. Kuulutus, mida peab kuulutatama kõige maailmale, et kõigil rahwal mõdks olla eesdigus ennast ettewalmistada“. 3. See saab olema kuulutus mis walmistab rahwa, neid juhatahes Jumala kaskusid pidama. Kus leiame tänapäew niisuguse kuulutuse?

Meie leiame niisuguse kuulutuse Jlm. 14, 6—14.

Selles kirjatohas on meil suur kolmetordne kuulutus, mis Jumal saadab maailmale wiimasel ajal. 1. See walmistab teed Kristuse teise tulemisele: nii kindlasti, kui prohwet nägi seda kuulutust kuulawat, nägi tema ka Kristust tulewat lõikusele. Salmid 14—15. Selle kuulutuse peasisu on: Walmistage endid oma Jumala wastu.“

See ütleb: „Kartke Jumalat ja andke teemale au sest et tema kohtu tund on tulnud.“ Salm 7.

2. Seda peab saama kantud kõile maailma kõigile paganatele ja suguharudele ja keeltele ja rahwastele.“ Salm 6, 3. See saab walmistama Jumala kaskusid pidaja rahwa, kes on walmis tema tulemise jaoks. „Siin on pühade kannatus; siin on need, kes Jumala kaskusõnu ja Jesuse usku peawad.“ Salm 12.

Prohwetikuulutus täideläinud.

See prohwetikuulutus läheb täibe suures adwentliikumises, mis alustati 1844 aastal. Siin on neli kindlat põhjust, millepääle on see otsus ajetatud. 1. See on ainsam ettewalmistuse liikumine, mis on alustatud, Jlm. 14, 6—14 deldud ettekuulutuse põhjal; see on tee walmistamine, mis Jesaja on ettekuulutanud.

Jef. 62, 10. 2. See tõd on üleilmse eesmärgiga, nagu see on ettekuulutatud Jef. 62, 11 ja Jlm. 14, 6. 3. Selle liikumise päämdte on, „Walmistage endid oma Jumala wastu.“ Jaf. 5, 8. See on rahwawalmistamine Jumala kaskude pidamisele ja tema lipu ülestõstmine, nagu see on ettekuulutatud Jef. 62, 10 ja Jlm 14, 12. See walmistab Issandale ühe walmistatud rahwa. Kõikudõlas sellega on see kuulutus Jumala tõde praeguse aja jaoks. See tahab walmistada teie hinge Jumala riigi jädawa kodule. See wiimase aja kuulutus on niisama kindlasti Jumalast määratud nagu minewikus ristija Joannele kuulutus oli. See on just niisama Jumala hüüd meile praegusel ajal, nagu see oli Jef. 40, 3 põhjal Joannele. Kui Joannes oli Elias, kes pidi teed walmistama Kristuse esimise tuleku jaoks, siis on Jlm. 14. päättõis olerõ kuulutus tee walmistaja, tema teise tuleku jaoks see Elias, kes pidi tulema „enne kui tuleb Jehowa päew, mis suur ja kardetaw.“

Meie teame et see Elias on sellepärast, et see on prohwetikuulutuse täideminel tema teise tuleku kohta, nagu Johannele, kui Elia tõd, oli Kristuse esimise tulemise kohta. Meie südametunnistus on selle kohta nii kindel, nagu meie teame Pühast Kirjast, et Johannes oli Jumalast kutsutud teewalmistaja.

Üitaks Jumal meid täna niisama kindlasti seista selle tõde eest, nagu Elias seda omal ajal tegi. Seda oli määratud seisma tõde eest, nagu oleks ta täitõa üffi olnud. Rom. 11, 2. 3. Parem on ühes Jumalaga üffi olla kui et kõit maailm meie poolt on ja meie ilma Jumalata oleme.

Parem on Jumalale ustaw olla isegi siis, kui meil midagi ei ole, kui et kõit maailm meie oma oleks ja meie ometi lõpuks peame tabuma minema. Matt. 16, 26.

Sõnakuulmine ja armastus

Juudid olid selle ideasja, et Jumala arm inimesele wabalt osaks saab, peaaegu täiesti filmist kaduda lastnud. Rabbid õpetasid et Jumala armu peab ärateenitama. Nende lootsid digete palka ärateenida wõiwat. Nende jumalateenistuse mõiste oli seega segatud kadeda, enesearmastawa waimuga. Isegi Kristuse järgid ei olnud täiesti wabad sellest waimust ja Kristus tarwitas igal wõimalust sellest, et neile nende wiga näidata.

Kui Kristus lorb Juuda maa rajabel reisib, siis tuli tema juure üks ülem, kumardas tema ette ja ütles: „Hea õpetaja, mis head pean mina tegema, et ma igawese elu saaksin?“ See ülem oli Kristust harilikult auhneks Rabbiks pidanud ja temaga sellekohaselt kõnele- nud. Tema ei tunnub mitte, et see oli Kristus, Jumala Poeg. Ünnistegija wastas: „Miks sa mind heaks hüüad? Miski ep ole hea kui aga üks, see on Jumal.“ Mis põhjusel sa mind heaks hüüad? Minult Jumal on õige ja hea.

Kui sa mind Jumalaks tunnustad, siis peaksid sa uskuma et ma tema Poeg olen ja sellekohaselt mind wastuwõtma.“

„Aga tahad sa elu sisse minna,“ ütles ta edasi, „siis pea käsusõnu.“ Jumala iseloomus on awaldatud tema käsusõnades ja kui fina tahad saada kokkukõlase Jumala käsuga, siis peawad tema käsude alujeks olewad põhimõtted ka sinu tegevuses awalduma.

Kristus ei wõhenda mitte kasu digust. Selgetes sõnades, mida walesti mõista wõimata, awaldab Kristus sõnakuulmist igawese elu tingimiseks — see on seesama tingimine mida lorb Adamalegi anti. Jumal ootab praegu igalt inimeselt nõnda sama palju, nagu wanasti Paradiisi elawalt abielu paarilt nimelt täielikku sõnakuulmist ja laitmata digust. Armuseaduse aja kohta antud nõuded olid niisama suured, ja laugeleulatawad, nagu Eedenis antud seadu- sed — nimelt täielik kokkukõlas olek Jumala käsuga, mis oli pühk, õige ja hea. Sõnade peale: „Siis pea käsusõnu,“ wastas see noor- mees: „Missugused?“

Tema mõttes selle all mõnesugust wäliste kottmete eeskirja mõistetawat; aga Kristus rääkis Sinail antud kümnest käsust. Tema tõi ette teise käsulaua pääl asetunud käsud ja wõttis neid kõit kofu järgmises lauses: „Sina pead oma ligemist armastama kui iseennast.“ Noor- mees wastas temale: „Seda kõit olen mina pidanud omast noorest põlwest; mis mulle veel waja on?“ Tema mõiste Jumala kasu kohta oli wälispidine ja pealiskaudne. Inim-

liku mõddupuu järele otsustades oli sel noorel- mehel laitmata iseloomus.

Tema wälimine elu oli olnud kõigetõrgema astmeni waba ülekohtust ja tema mõttes koguni, ennast ilma wigatult sõnakuuleliku olewat. Kuid siiski waldas teda jala kartus, et tema hinge ja Jumala wahel kõit korras ei ole. Sellepärast küsis ta: „Mis mulle veel waja on?“ Kristus ütles: „Tahad sa täiesti waga olla, siis mine müü oma warandus ära ja anna waestele, siis on sul warandus taewas; ja tule ja käi minu järel.“ Aga kui noormees seda sõna kuulis läks tema kurwa meelega ära, sest temal oli palju wara.

Inimene, kes armastab iseennast, on Jumala käsust üleastuja. Seda püüdis Jesus mõista- anda sellele noorele mehele ja tema kartus teda läbi sel wiisil, mis tema südames walitsewa enesearmastuse awalikuks tegi. Kristus awaldas tema iseloomu kõigesuuremat wiga. Noormees ei oodanud enam täielikumat seletust. Tema südames oli walitsenud ebajumal, mis maailm oli. Tema oli tõendanud, et tema olla pidanud kõit Jumala käsusõnad, aga temal puudus selle põhimõtte mõiste, mis Jumala käsude waim ja elu on. Temal ei olnud tõsist armastust Jumala vastu, ja et temal see puudus, siis puudus tall kõit, mis temale wõimaldaks taewa- riiki saada. Oma enese „mina“ armastuses ja ilmliku kasu tagandumisel ei olnud ta kofu- kõlas taewalikkude põhimõtetega.

Kui see mees Kristuse juure tuli, siis wõttis ta oma awaliku olekuga ja tõsibusega Kristuse südame. Tema waatas nooremehe peale ja armastas teda. Kristus nägi selles noore- mehes isikut, kellest oleks wõinud saada diguse jutlustaja. Tema oleks selle anderikka ja ausa nooremehe niisama healmeel wastuwõtnud, nagu ta neid waeleid kalamehi vastu wõttis, kes tema järele käisid. Oleks see noormees kõit oma anded hingebe peastmise tööle pühendanud, siis oleks temast wõinud tagajärjerikas tööline saada. Aga tema pidi enne wastuwõtma tõelise järgi tingimised; tema pidi ennast tagasihoid- matalt Jumalale andma. Ünnistegija kutse peale jätsid maha Joannes ja Beetrus ning nende jeltifilised, kõit, mis neil oli ja käisid tema järel. Luf. 5, 28. Sedasama äraandmist ja pühendust nõuti ka sellelt nooreltmehelt; ning ettepannes seda tingimist, ei nõudnud Jesus sellelt noorelt mehelt suuremat ohwrit, kui Kris- tus ise oli toonud. „Sest teie teate meie Is- sanda, Jesuse, Kristuse armu, et tema teie pärast on waeleis saanud, kui ta rikas oli, et teie tema

maefuse läbi pidite rikkaks saamo." 2. Kor. 8, 9. Noormees pidi ainult Kristuse jälgedes käima, kes oli selles eeskujus tema eel käinud. Kristus waatas selle nooremehe peale ja tema igatus oli, et see oma hinge temale annaks. Tema igatus oli saadikuna wäljasaata seda noortmeest, et inimesed wõiksid tema läbi õnnistatud saada. Selle asemele, mis tema pidi Kristuse pärast maha jätma, palkus Kristus nooremehele ühisust enda isituga. „Käi minu järele," ütles tema. Seda eesõigust olid Peetrus, Jakobus ja Joannes ülemaks õnnets pidanud. Noormees waatas imestanult Kristuse peale. Tema tundis igatsust Õnnistegija järele. Aga tema ei olnud mitteralmis Kristusest ette toodud iseenele ärasalgamise põhimõtet wastu wõtma. Tema pidas ajaliku wäga kallimaks, kui Kristust. Noormees tahtis igawest elu omandada, kuid mitte seda ennasalgawat armastust, mis ainsam elu on, oma südamesse wastu wõtta, ja tema pööras ennas kurwalt ära Kristusest. Peale selle nooremehe araminekut ütles Jesus oma jüngrite wastu: „Kui raske on rikkal taewariiki saada!" Jüngrid ehmatasid nende sõnade üle. Neid oli õpetatud rikaste, kui Jumalast eesõigustatud isikute peale waatama. Ka rikkad ise ootasid Messia ilmalikus riigis wäge ja wõimu omandada. Kui nüüd isegi rikkad ei wõi Jumala riiki pääseda, mis lootus wõiks siis küll veel teistel inimestel jelleks olla?

Aga Jesus waatas ja ütles neile: „Armsad lapsed, kui raske on neil taewa saada, kes enda lootuse rikkuse peale panewad! „See on hõlpsam, et üks lamel nõdla silmast läbi läheb, kui et rikas Jumala riigi sisse läheb." Seda kuuldes ehmatasid nemad veel enam ära. Müüb mõistisid nad et see hoiatus ka neile maksew oli. Õnnistegija sõnade walgel sai nende eneste iha, wõimu, ülema seisukohta ja rikkuse järele, awalikuks. Kurjade eelaimdustega, iseenele üle, hüüdsid nad: „Kes wõib siis õndsaks saada?" Aga Jesus waatas nende peale ja ütles neile: „Inimeste juures on see wõimata, aga Jumal wõib kõik teha."

Rikas, kui niisugune, ei wõi mitte saada taewariiki. Tema rikkus ei anna temale eesõigust omandada pühade parandust walguse sees; ainult Kristuse arm, mis ilma ärateenimata ofaks saab, wõib üksteist misjuguisele inimesele wõimaldada uuele maale saamise. Inimene, kes on kõibetud mamuna teenituse külge, on kurt inimliste häbahüüete wastu. Aga Jumalal on kõik asjad wõimalikud. Kui enesearmastaja süda waatab Kristuse armastuse peale, siis sulab see ja saab pehmeks. Siis ei waata ta enam ühegi asja kui enda omanduse peale. Siis peetakse ennas majapidajaks, Jumala mitmesuguste waranduste üle ja tema pärast ollakse walmis, kõikide sulane olema.

E. C. White.

Uoorsoo osakond.

Siljaks jäänud pärjad

(1. Järg.)

Jumal oli kunni siamaale tema ainsam muutmata abimees olnud ja ta oli kindel, et ta ka edispidi selleks jääb. Ka teadis tema et inimesesoo waenlane selle haawa oli temale löönud ja et Jumal oli lubanud seda temale sündida; nõnda pidi siis ka see temale heaks tulema. Nõnda elas wanane veel mitmed aastad üfsildast waitist elu, austades nii sõnas kui teos oma Soojat, kuni ta sel suwe õhtul jäädawalale unele oli uinunud.

Waitiselt ja rahulitult oli ta mogama uinunud, kuid lahjuks ilma, et weel lord oma ainsamat, armast poega oleks näha saanud.

Õhtu jõudis kätte, kus järgmisel päewal wana emalene pidi mahamaetama. K. külas walitses sügaw waitus. Praegu kõlasid tornist lõõgid, mis ühteteistkümnendamast õhtundi kuulustasid. Korraga kuulbus eemalt waljut lõminat. Vähemale jõudes kuulbus see wantri mürin olewat. Peagi jõudis postwanter külasse.

Wanter peatas Wernereri majakese ees, millest noormees tergel sammul wäljahüppas ja kiiresti majakese poole ruttas. Noormees koputas mitmele korrale uffe pääle ja ootas sisselaskmist, kuid asjata. Siis koputas ta akna pihta, mis aga samuti tagajärjetaks jäi.

Nõutalt seisis ta tütt aega paigal. Siis paistis temal otsekui midagi meele tulewat; sest järsku lahtus ta kohalt, kus ta oli seisnud ja ruttas kiirel sammul naabri majakese poole. Seda kōit olid naabri majas elawad noored-mehed päältwaatanud.

Kaks päewa oli eelpool jutustatud sünd-musest mööda läinud. Ema Werner oli juba külma mulda jängitatud. Oli palaw päew ja kōit olid enda tööde juures ametis.

Hellmannide majast astus üks noormees wälja, langes mõlemitel kätel ilusaid furnu-krantse. Nooremehe näolt paistis sügaw kurbus.

Kindlalt juhtis ta oma sammud furnuaia poole. See oli ema Wernereri ainjam poeg, Paul.

Ta awas aiawärawa ja ruttas oma armsa emakese haua poole; wanakest, kes haua läheduses kastaniapuu warjus, ühel wanal sammeldanud pingil istus, ei pannud noormees mitte tähele. Minult mõni minut enne Pauli tulekut oli see wanamees ema Wernereri haua juurest eemale läinud. Pisarad olid temal weel filmis; aga kui ta kuulis eemalt sammusid lähenewat, siis nägi ta Pauli tulema. Asetades juba ennem krantsidega ülekuhjatud hauale weel käes olewad pärjad, kuuldufid tema huultel sõnad: „Ema, armas ema, ma toon sulle lillefid, ilusaid lillefid, ema, anna mulle andeks!“

Kuid wastust ei tulnud. Truu süda oli seisma jäänud ja huuled wailinud. — Ta oli liig hilja tulnud. Ema ei kuulnud enam poja tahetust ega meeäärakeitlikke hüüdeid ega näinud neid ilusaid pärge; kōit oli liig hilja!

Seda nähes weeresid pingilistuja wanakese palgele uued pisarad ja ta tema huuled softasid tasakesti: „Liig hilja!“

Emilie Röet.

Tema tahtis kohta saada

„Roh tütarlapsed,“ ütles onu Barnabas, mida olete teie nüüd mõelnud teha?“

Meie istusime maharõhutult poolringina lamina ümber. Onu Barnabas istus meie juures; tema olekus oli midagi külma ja kalki. Onu Barnabas oli rikas, ja meie olime wähesed. Tema oli tark ja wilunud maailmalkuis asjus, meie olime wilumata. Onu Barnabal oli õnn alati kaasas, mida ta ial ette wõttis. Meie aga wõisime kindlasti welda, et meie kauplemised ja tingimised ikka ei õnnestanud. Järel-dawasti austasime meie teda wäga ja hindasime kõrgelt ta arwamisi.

„Mida meie oleme mõelnud teha?“ kordas Eleonore pillamisi. „Ja, see just ongi küsimus, mida meie peame järel kaaluma,“ ütles ema närwilijelt; „sest, onu Barnabas, meie ei wõi end mitte ärinaiasteks nimetada, ja kindel on, et meie enda praeguse sissetulekuga mitte lähedasti ei wõi elada. Midagi peab kindlasti tehtama.“

Ema najatas end tooli seljatugile, kurb ilme näol.

„Ja,“ ütles onu, „midagi peab tehtama! Aga kes peab seda tegema?“

Sellele järgnes wailus.

„Mina mõtlen, et teie, tütarlapsed, olete hea hariduse saanud?“ ütles onu Barnabas. „Oma wenna paberisi läbi sorides, leidsin küllalt wanu kooliarmeid.“

„Muidugi,“ ütles ema teatud uhtusega, „nende haridus on palju maksnud. Muusika, joonistamine, õmblustöö —“

„Ja, ja, muidugi,“ tallestas teda onu Barnabas, aga kas oli see õpetus ka praktilik, wõiwad nad õpetust anda?“

Eleonore näis kahilewat selle üle. Ma olin selles täiesti kindel, et ma seda ei wõinud. Madam Benoit ei olnud oma paljude õpeasjade hulka üleswõtnud praktilise õpetuse andmist.

„Hm! hm!“ pomises onu Barnabas. „Moodne kooliharidus on kaunis imelik. Aga kui teie ei wõi õpetada, siis ei wõi teie kindlasti midagi muud teha! Mis sina, Eleonore, sellest arwad, kui ja ühe koha saad?“

„Ühe koha?“

„Kas ma ei rääkinud küllalt selgesti?“ ütles onu Barnabas kuirwalt. „Ja, ühe koha!“

„Missuguse koha, onu Barnabas?“

„Ma just öieti ei tea, osalt teenijaks, osalt toaneitjiks wõi selfiliseks ühe wana proua juure!“ seletas wana herra.

"Oh, onu Barnabas, seda ei võdi ma küll mitte teha."

"Ei võdi teha seda? Mitspäraft mitte?"

"See on liiga palju" — sofistitas Eleonore, laotades oma funingliku ilmet segaduse surme all. — "Siiga igapäevase teenistuse taoline."

"Ja, see on just see, mis ta on!" vastas onu Barnabas peaga nokutades. "Teenistus! meie oleme kõik ühel võdi teisel viisil mingisuguses teenistuses siin maailmas!"

"Oh, ma tean seda" kogeldas waene Eleonora, kes hoolimata sellest, et ta ettepanud plaani põlgas, siiski ei soovinud oma onut pahandada, ja vaevast teadis, mida ta pidi ütleva. "Aga mind — mind on alati tahetud daamiks koolitada."

"Siis ja ei soovi mingit kohta, mis?" ütles onu Barnabas, silmitsedes üht lihtsalt seinal rippuvat pilti. See oli üks Eleonore proovijoonistustest.

"Mina tõesti ei võdi mitte."

"Ball sada krooni kuus," ütles onu Barnabas mehaniliselt, otselul ütles ta pähe õpitud tükki üles. "Iga päev prouaga wälja sõitu teha, kassi ja lanarialinnu järele waadata. Raja on kõigiti ajakohane. Pühapäev peale lõunat waba ja kaks nädalat teenistuse waheaga iga lewadel ja sügisel, millal sa oma emat wõid waatama minna."

"Ei, onu Barnabas, ei!" ütles Eleonore terge wärinaga. "Mina olen puhastwerd Berkeline sugulonna wõsu ja ei võdi mitte igapäevasesse töösse hakata."

Onu Barnabas nuuskas nii tugewasti nina, et see peaaegu oleks mõtte peale wiinud, et ta end tugewasti külmetanud on.

"Rahju," ütles tema, "taewas aitab seda, kes iseennast katsub aidata, ja Teie ei võdi ka mitte oodata, et mina heldem oleksin kui taewas. Ode Rahel, mis sina ütled selle kohta?" ütles onu, ennast minu ema poole pöbrates.

Minu ema sirutas oma ilusat kogu natuke rohkem kui harilikult.

"Mina arwan, et minu tütrele Eleonorele õigus on," ütles tema. Berkelini sugust wõrsunud naisterahwad on ikka daamid olnud."

"Mina olin kogu selle kõnelemise ajal waidlides istunud, käsi lõua all; aga nüüd tõusin ma üles ja läksin onu Barnaba juure.

"Noh, weike Susanna," ütles wana herra, sõbralikult minu kae oma kätte wõttes, "mis ja tahad?"

"Babanda, onu, mina tahaksin heameelega seda kohta omale," ütlesin mina floppiva südamega.

"Brams!" ütles onu Barnabas.

"Aga armas laps!" hüüdis minu ema.

"Susanna!" hüüdis Eleonore healega mis sugugi heakskiitwalt ei kõlanud.

"Ja," ütlesin mina, "sada krooni kuus on palju raha, ja tööd pole ma ialgi kartnud teha. Mina õige wõtan selle kohta wana daami juures wastu, onu Barnabas. Mina olen kindel selles, et wõdin saata emale ja Eleonorele wähemalt 80 krooni kuus; ja tahe nädala pikkune puhkeae iga lewadel ja sügisel on tõesti wäga tore! Mina olen walmis, onu Barnabas, sinuga ühes reisisma. Kuudas on selle wana daami nimi?"

"Tema nimi?" ütles onu Barnabas, "kas ma seda sulle ei ütelnud? Tema nimi on Prudence — proua Prudence."

"Mis sugune tore nimi: Mina olen kindel selles, et tema mulle meeldima saab," ütlesin mina.

"Ja, seda usun ma kindlasti," ütles onu Barnabas, lahkelt minu peale waadates. "Ja mina usun, sina saad temale ka meeldima."

Seega on siis meie laubad koos, et meie homme hommikul kella üheksa rongiga ära reijime?" "Ja," ütlesin mina julgelt, kartes waadata senna poole, kus ema ja Eleonore istusid.

"Sina oled perekonnas kõige mõistlikum," ütles onu Barnabas heakskiitwalt.

Aga kui ta wõõrisesse puhkama on läinud — kõige paremasse magamise tuppa kus pehme tugitool istuma meel-

tas ja suured padjad satitud ja pitsitud püüridega wäsinud kehale mõnusest paktusid — puhkes wali sõnelemine minu waese pea kohal lahti.

"Kaubad on nüüd kindlaks tehtud", wastasin ma, kindlalt oma otsusest kinni pidades.

"Meie ei võdi mitte nälgida. Üks wõdi teine meist peab midagi tegema. Ja teie, ema ja õde, wõite 80 kroonilise abirahaga kuus üsna hästi elada."

"See on tõsi," õhtas ema, oma nägu taskurätikusse peites. "Aga ma ei oleks seda kunagi ootanud, et mõni minu tütardest peaks wälja teenima minema!"

(Järgneb.)

Saks hauda,

mis inimeste soovil iialgi ei pidatud awatama, kuid mis ometi saluts ei jäänud.

Hannoweri linnas, Saksimaal, on üks wana furnuoaed, mis juba ammu tarwitamataalt seisab. Suwitaw on sääl sammeldanud hauakiwide ja ristide seas kõndida, mõttelemlule waba woli andes. Surmuaia põhjapool osas, müüri ligidalt, on üks imelik haud. Iseäralist tähtsat nime ega ka haruldast kunsttööd ei lanna mitte see suur raudkiwist hauasammas, millesse on raiutud järgmised sõnad: „Seda hauda, mis on igaweseks omanduseks äraostetud, ei pea iialgi awatama“. Ja ometi on see awatud kuigi mitte inimlise, wägiwõltsu läbi.

Ei ole pikne seda lõhknud ega weewood samba alust ära tõnestanud waid puuseemnest puhkew õrn idutene on küllalt tugew olnud, inimese tahtmise wõimetust ja sõnade jõledust tõendama. Mälestus-samba ja selle aluse wahelt kitsa praes seest kaswas üles wäikene kaselene, mis praegu juba pea mehe jämeduseks paisunud.

Kasw toetab otsekui jalaga sambaaluse pääle, ja rõhub sääljuures samba enese ühele poole wiltu, teda iga päew ümberwisata ähwardades. Tugewad raudlatid, mis ka sammast aluse külge kinnitatud, on painutatud ja osalt

kattirebenenud ja kasetiwi asetub wõitjana hauasamba ja selle aluse pääle, seda tõrd lõpulisult awada ähwardades. Ei see hooli määratumast kiwisambast, raudlatidest ega waljust teelufirjast, mida ta muidugi lugeda ei mõista, waid kaswab lõpsakalt edasi, et seda peagi täielisult awada.

Teine haud.

Üle 1900 aasta tagasi oli Jerusalemma lähedal ühel raeisandal, Joosepil Arimatias, aed kuhu ta oli lastnud raiuda talju siisse ilusa, uue haa. Selle haa awause ette asetati raske kiwi, mida rahwailemad enda pitsatitega kinnipanid ja seadsid Rooma sõjamehed senna wahiks. Need pidid hoolega haa järele waatama, et seda keegi ei awaks. Aga näbala efimeise päewa hommikul awati see haud üleloomuliku wäega ja meie õnnistegija, Kristus, tõusis hauast äraseletatud ihuga. Surm ei jõudnud teda hauas kinnipidada waid tema tõusis ülesse suure wäe ja auga, murdes haa wõimuse. Tema haa awanemine on aga ka kõikide haudade awamise pant. Tema ütleb: „Mina elan ja teie peate ka elama!“

Ufu ja ela!

Glü tormide tarwidus.

Keegi oli oma aeda ühe lille istutanud. Seda tehes ütles ta iseeneses: „Ma tahan kõigeõrnamalt selle taimet eest hoolt kanda, et ta ruttu kaswaks ja kõige ilusama taimena maailmas õitsuks.“

Raske saju korral kattis ta seda olstega; kui palaw päikene paistis, siis warjas ta seda lattega ja kui tuul puhus, siis tegi ta selle ette warju.

Aga lill kaswas ülesse nõrkl ja lahmatu. Lõpels langesid tema nõrgad kaswud longu ja waewalt awamad õied kolletasid ilma täielisele ilule ja suurusele kaswamata.

Lähedal, tee ääres, kaswawad lilled, mis olid päikese palawat, tuult ja sadu läbitannatanud, kaswasid tugewaks ja ilusaks. Nende ilusad õied rõõmustasid teekäijaid ja lasid lõpels elujõulisi seemneid mulla siisse langeda.

Niisama jääb inimene waimulikult nõrgaks, kui ta on warjul karastawate raskuste ja elu läbielamise eest.

Grace E. Satana.

Ujalohased, tähtjad waimulikud kõned

peetakse järgmistes linnades

Tallinn, Gonsiori tän. nr. 6.
Tartu, Pihtwa tän. nr. 10, kort. 2.
Narwa, Peetri turg, Luschtoi maja nr. 10.
Rakweres, Pikk tän. nr. 68.
Tapa, Rabala tän. nr. 4.
Paides, Lai tän. nr. 9.
Pärnus, Karja tän. nr. 3.
Puresaares, Kõwer tän. nr. 5.
Walgas, Uus tän. nr. 24.
Wõrus, Süri tän. nr. 6.

Wäljaandja: 1895 a. asutat. 7 p. Adw. Gesti Siit. Tellimised kui ka rahasaadetused saata Martha Raba'le, Suur Kompasna tän. nr. 27, krt. 12, Tallinnas.

Wastutaw toimetaja: M. Wärengrub, Posti tän. 48, kort. 5, Narwas, kuhu kaastööd tulewad saata.

A. Raudsep'a trükk, Tallinnas.